



# HOE OMGAAN MET WEERSTAND TIJDENS DE DAGELIJKSE MONDZORG

GEZONDE  
MOND



## GEEN ONE-SIZE-FITS-ALL AANPAK

Gezonde Mond



Onderstaand overzicht biedt tips aan die kunnen gebruikt worden bij het aanreiken van de dagelijkse mondzorg bij personen die weerstand vertonen. Je zal met deze tips het afweergedrag niet altijd kunnen oplossen. Ze geven je wel handvatten om er mee om te gaan, en reiken manieren aan om toch de zorg te kunnen geven die je wilt geven.

### VERTROUWENSBAND OPBOUWEN

- Vraag toestemming vooraleer te starten.
- Ken de gewoontes van de persoon en hou hier rekening mee.
- Hou lichaamscontact. Zachte aanrakingen kunnen hen geruststellen.
- Als het moeilijk gaat, laat een collega het dan proberen.

### OORZAAK WEERSTAND ACHTERHALEN

- Probeer te achterhalen waar de weerstand vandaan komt en stem je techniek hierop af. Er zijn meerdere oorzaken dan hieronder opgesomd, een individuele aanpak is van uiterst belang.
- Oorzaken bij de persoon met weerstand kunnen bijvoorbeeld zijn: heeft pijn in de mond, herkent het gebit niet, is vermoeid na de zorg,...
- Oorzaken bij de zorgverlener kunnen bijvoorbeeld zijn: is ongeduldig, weet niet goed wat te doen, verliest de aandacht tijdens het helpen,...

### TIJDSTIP

- Neem tijd voor de dagelijkse mondzorg.
- Dring niet onnodig aan of kies een ander tijdstip van de dag.
- Zoek naar momenten tijdens de dag waar de persoon het meest rustig is.
- Breng een routine tot stand.

### STAP PER STAP

- Benader van voor en op ooghoogte(=in hun gezichtsveld).
- Tell-show-do: geef duidelijk aan wat je van plan bent te gaan doen.
- Wees geduldig, herhaal jezelf waar nodig.
- Gebruik eenvoudige taal.
- Geef korte, duidelijke instructies.

### OMGEVING

- Zo weinig mogelijk personen aanwezig.
- In een herkenbare, rustige ruimte zonder buitensporige geluiden.

Bronnen:

Jablonski, R. A., Kolanowski, A. M., Azuero, A., Winstead, V., Jones-Townsend, C., & Geisinger, M. L. (2018). Randomised clinical trial: Efficacy of strategies to provide oral hygiene activities to nursing home residents with dementia who resist mouth care. *Gerodontology*, 35(4), 365–375.

Zimmerman, S., Sloane, P. D., Cohen, L. W., & Barrick, A. L. (2014). Changing the culture of mouth care: mouth care without a battle. *The Gerontologist*, 54 Suppl 1, S25–S34.

Williams, K. N., Herman, R., Gajewski, B., & Wilson, K. (2009). Elderspeak communication: impact on dementia care. *American journal of Alzheimer's disease and other dementias*, 24(1), 11–20.

Chalmers J. M. (2000). Behavior management and communication strategies for dental professionals when caring for patients with dementia. *Special care in dentistry : official publication of the American Association of Hospital Dentists, the Academy of Dentistry for the Handicapped, and the American Society for Geriatric Dentistry*, 20(4), 147–154.

Jablonski, R. A., Therrien, B., Mahoney, E. K., Kolanowski, A., Gabello, M., & Brock, A. (2011). An intervention to reduce care-resistant behavior in persons with dementia during oral hygiene: a pilot study. *Special care in dentistry : official publication of the American Association of Hospital Dentists, the Academy of Dentistry for the Handicapped, and the American Society for Geriatric Dentistry*, 31(3), 77–87.

## WAT BIJ KLEMMEN

- De buitenkant van de tanden kan steeds gepoetst worden.
- Gebruik twee tandenborstels. Breng het handvat van de tweede tandenborstel tussen de tanden terwijl je met de andere tandenborstel of je vinger de wang weghoudt.

## AFLEIDING

- Leid de persoon af door middel van bijvoorbeeld foto's in de kamer, zingen, goed gespreksonderwerp,...
- Laat de persoon eenzelfde voorwerp (tandenborstel, beker,...) vasthouden tijdens het poetsen door de zorgverlener.

## STIMULEER ZELFZORG

- Laat de persoon zoveel mogelijk zelf doen.
- Hand-over-hand: plaats je hand over die van de persoon en voer de beweging samen uit, gids hun hand tijdens het poetsmoment.
- Indien zelfzorg niet meer mogelijk is en de persoon bedlegerig is, kan er ook gepoetst worden. Mondzorg wordt dan best uitgevoerd als de persoon in zijligging ligt.

## REDDEN

- Het vervangen van een zorgverlener met een andere zorgverlener tijdens een onsuccesvolle mondzorgactiviteit wanneer het afweergedrag uit de hand loopt. Eerste zorgverlener komt als dreiging over en tweede zorgverlener komt als het ware de patiënt "redden".

## AANMOEDIGEN EN GERUSTSTELLEN

- Geef positieve feedback over de prestaties van de persoon.
- Vermijd betutteling. Spreek rustig, duidelijk en op een lage toonhoogte.
- Glimlach steeds als je de persoon met afweergedrag benadert, andere gezichtsuitdrukkingen (gefrustreerd, verrast, ...) worden sneller als bedreigend ervaren.
- Stel de persoon gerust en beloon hem/haar door complimenten te geven over zijn/haar tanden of gedrag.



Wil je meer weten over mondzorg of heb je nood aan enkele praktische technieken/tips? Scan dan zeker de QR code voor enkele praktische instructievideo's.

En vergeet zeker niet: elke kleine stap vooruit is een stap in de goede richting!



**GEZONDE  
MOND**